

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัด ที่ได้รับการรับรองและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และเพื่อทราบความแตกต่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาที่ได้รับการรับรองและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพในการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัด ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น อันจะส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดให้มีมาตรฐาน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยให้โรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดเป็นหน่วยวิเคราะห์ โดยมีผู้บริหารโรงเรียนหรือรองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นผู้ให้ข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนและจัดเตรียมโครงการวิจัย โดยการศึกษาสภาพปัญหาโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัด ศึกษาวรรณกรรม เอกสาร ตำรา ผลการวิจัยและรายงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความรู้ที่ได้มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดทางทฤษฎี ที่ใช้ในการวิจัย ขอคำแนะนำและความเห็นชอบในการจัดทำโครงการวิจัยจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย โดยสร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือ ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

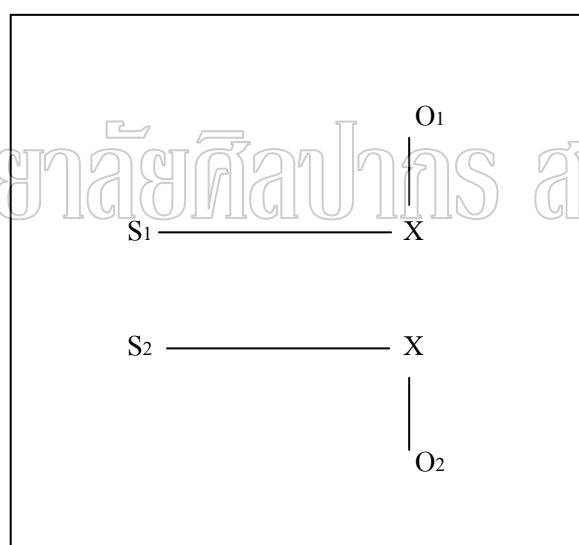
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำรายงานการวิจัยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขแล้วจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์เสนอต่อมหาบัณฑิตเพื่อขออนุมัติ

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยไว้ ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือ และวิธีการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัย สองกลุ่มเปรียบเทียบสถานการณ์ไม่มีการทดลอง (the two – group non – experimental design) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

S₁ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการเลือกกลุ่มที่ 1

S₂ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการเลือกกลุ่มที่ 2

X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา

O₁ หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจากกลุ่มที่ 1

O₂ หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจากกลุ่มที่ 2

ประชากร

ประชากรเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 10 โรงเรียน และโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จำนวน 50 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็นสองกลุ่มโดยกลุ่มแรกเป็นโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 โรงเรียน และกลุ่มที่ 2 เป็นโรงเรียนที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา กำหนดขึ้นตามจำนวนของกลุ่มแรก จำนวน 10 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 20 โรงเรียน โดยใช้วิธีการจับคู่ (matching cases) ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ลักษณะที่ตั้ง จำนวนบุคลากร บุคลากรผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นสองกลุ่มคือ ผู้บริหารโรงเรียนหรือรองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน รวม 20 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มภาษาไทย, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, สุขศึกษาและพลศึกษา, ศิลปะ, การงานอาชีพและเทคโนโลยี, ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนละ 8 คน รวม 160 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 180 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐานเป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงานที่หลักในโรงเรียน
2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 องค์ประกอบใหญ่ และ 11 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

2.1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน (X_1) หมายถึง การกำหนดกรอบหรือขอบข่ายงานพร้อมทั้งเป้าหมายด้านวิชาการที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ และสร้างความเข้าใจในงาน และเป้าหมายเหล่านั้นให้แก่ บุคลากรในโรงเรียน จำแนกเป็น 2 องค์ประกอบย่อยดังนี้

2.1.1 การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ($X_{1.1}$) หมายถึง พฤติกรรมการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดร่วมกัน

2.1.2 การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ($X_{1,2}$) หมายถึง พฤติกรรมการสื่อสารเป้าหมายด้านวิชาการที่กำหนดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนได้ทราบโดยทั่วกัน

2.2 การจัดการด้านการเรียนการสอน (X_2) หมายถึง วิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการทำงานร่วมกันกับครู อันเกี่ยวข้องกับการดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการสอนของครูการเรียนของนักเรียน จำแนกเป็น 3 องค์ประกอบย่อยดังนี้

2.2.1 การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน ($X_{2,1}$) หมายถึง พฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนครูในด้านการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการควบคุมการสอนในห้องเรียน และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู

2.2.2 การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ($X_{2,2}$) หมายถึง พฤติกรรมการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ กำกับ ติดตามให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรของโรงเรียน และสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย

2.2.3 การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ($X_{2,3}$) หมายถึง พฤติกรรมการประสานงานกับครูเกี่ยวกับการดูแลความก้าวหน้าทางด้านการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.3 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน (X_3) หมายถึง การสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ทั้งในด้านตัวครู นักเรียน การเรียนการสอน รวมถึงมาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียน จำแนกเป็น 6 องค์ประกอบย่อยดังนี้

2.3.1 การควบคุมการใช้เวลาในการสอน ($X_{3,1}$) หมายถึง พฤติกรรมการระมัดระวังป้องกันไม่ให้เกิดความสูงเปล่าของการใช้เวลาในการเรียนการสอนของครูและนักเรียน

2.3.2 การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ($X_{3,2}$) หมายถึง พฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครูและนักเรียน เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีและพฤติกรรมที่พึงประสงค์

2.3.3 การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ($X_{3,3}$) หมายถึง พฤติกรรมการสร้างแรงจูงใจให้กับครู เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ได้แก่ การให้รางวัลการยอมรับการทำงานของครู การประกาศเกียรติคุณ เป็นต้น

2.3.4 การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ($X_{3,4}$) หมายถึง พฤติกรรมการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและให้โอกาสครูในการพัฒนาวิชาชีพ

2.3.5 การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ($X_{3,5}$) หมายถึง พฤติกรรมการกำหนดมาตรฐานด้านวิชาการที่ชัดเจนสามารถจูงใจให้เกิดความหวงในการปรับปรุงการเรียนการสอน

2.3.6 การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ($X_{3.6}$) หมายถึง พฤติกรรมการให้การเสริมแรงเพื่อส่งเสริมบรรยากาศด้านการเรียนรู้แก่นักเรียน ได้แก่ การให้รางวัล การให้เกียรติ ยกย่องในที่ประชุม การประกาศชมเชย ผลการเรียนรู้ให้ผู้ปกครองทราบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงานตามหน้าที่หลักใน โรงเรียน ในปีการศึกษา 2549 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนปัจจุบัน จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะ เป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน โดยมีข้อคำถามทั้งสิ้น 71 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ของ ไลเคิร์ต¹ (Likert's rating scale) ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีน้ำหนัก 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับน้อย มีน้ำหนัก 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง มีน้ำหนัก 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก มีน้ำหนัก 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด มีน้ำหนัก 5 คะแนน

¹ Resis Likert, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2535), 114-115.

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถามภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณา ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้องกับลักษณะการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารโรงเรียนหรือรองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่ไม่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 โรงเรียน โรงเรียนละ 9 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach)² โดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา (α - coefficient) และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา รวมทั้งสิ้น 20 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแยกเป็นสองลักษณะคือ

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยวิธีการส่งกลับทางไปรษณีย์ สำหรับโรงเรียนที่อยู่ไกล

2.2 สำหรับโรงเรียนที่อยู่ใกล้ ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

² Lee J. Cronbach, Essentials of Psychological Testing, 3rd ed. (New York : Harper & Row Publishers, 1974), 161.

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อได้รับข้อมูลกลับคืนมา พิจารณาตรวจสอบแบบสอบถาม เพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาจัดระบบ ลงรหัสและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าร้อยละ (%)
2. การวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (best)³ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาที่ได้รับการรับรองและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ใช้การทดสอบค่าที (t – test)

³ John W Best, Research in Education (New Jersey Prentice – Hall Inc.,1970), 190.

สรุป

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาที่ได้รับการรับรองและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา 2) ความแตกต่างของพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาที่ได้รับการรับรองและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเป็นสามขั้นตอน คือ 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีแผนแบบการวิจัยในลักษณะสองกลุ่มเปรียบเทียบสภาวะการณ์ไม่มีการทดลอง (the two groups non-experimental design) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 โรงเรียน และโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนหรือรองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รวม 180 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น ตามแนวความคิดของ ฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test)